

TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE

Fylkets hus Postboks 2560
7735 STEINKJER

Deres ref.

Vår ref.
7389/2020/U43/PETROD

Dato
29.03.2020

UTTALELSE - SØKNAD OM AKVAKULTURTILLATELSE FOR OPPDRETT AV STRANDSNEGLER - GJEMSØYSKJÆRA

Omsøkt akvakulturanlegg er ikke i tråd med gjeldende reguleringsplan. Planutvalget i Ørland kommune behandlet dispensasjon for oppdrettsanlegg for Strandsnegler og invillget dispensasjon. Særutskrift av denne behandlingen ligger vedlagt.

Søknad ble lagt ut på offentlig ettersyn og i høringsperioden kom det inn en merknad. Merknaden berører forhold rundt miljø og naturmangfold. Dette er tema som de ulike fagmyndigheter må vurdere i søknadsprosessen av akvakulturtillatelsen. Merknaden og Statsnail sitt tilsvarende er derfor vedlagt dette brevet.

Søknaden er i tråd med overordnede satsinger i Ørland kommune, som ønsker å være en kommune med en sterk blå sektor. Etter innvilget dispensasjon er også forhold til arealplanen i orden. Kommunen er positive til omsøkt etablering av oppdrettsanlegg for strandsnegler. For en mer utfyllende vurdering vises det til dispensasjonsbehandlingen.

Med hilsen

Petra Roodbol-Mekkes
Enhetsleder

Vedlegg

- 1 Særutskrift Søknad om dispensasjon for tiltak på gnr. 3 bnr. 20
- 2 Fosen naturvernforrening
- 3 Statsnails vurdering av merknad

Kopi til:

STATSNAIL AS Steinvikveien 75 7165 OKSVOLL

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
20/12	Planutvalget	03.03.2020

SØKNAD OM DISPENSASJON FOR TILTAK PÅ GNR. 3 BNR. 20

Rådmannens innstilling

Ørland kommune ved planutvalget gir dispensasjon arealformålet *Vindkraft* i gjeldende reguleringsplan og forbudet mot tiltak i strandsona jf. pbl. § 1-8 andre ledd som omsøkt.

Senest ved søknad om tillatelse til tiltak må sikkerheten prosjekteres av kvalifisert foretak.

Vedtaket er fattet med hjemmel i plan- og bygningsloven § 19-2 og kommunens delegasjonsreglement.

Tiltaket:

Anlegg på land for lagring og påvekst av vanlig strandsnegl. Anlegget ønskes plassert på gnr. 3 bnr. 20 på Gjemsøyskjæra ytterst på Valsneset, nær punktfeste gnr. 3 bnr. 20 fnr. 4 der det står en vindturbin.

Anlegget er ikke målsatt i søknaden, men inntegnet som 25 stk sneglebasseng plassert nær eksisterende vindmølle. Målinger i kart viser at inntegnet anlegg til sammen legger beslag på ca. 20 x 40 meter, og at området ligger inntil 10 meter fra strandlinja.

Søknaden:

Vi mottok søknad om dispensasjon 20.10.2019, se vedlegg 1-11.

Faktisk og juridisk utgangspunkt:

"Tomta"

Arealet er bebygd med vindturbin og monteringsplass. Det er bygd veg frem til anlegget. Anlegget er demonterbart, grunneier og eier av vindturbin skal fortsatt ha rett til å disponere arealet og det legges derfor til grunn at tiltaket ikke omfatter bortfeste i mer enn 10 år og ikke utløser krav om fradeling jf. pbl. § 20-1 bokstav m). Slik fradeling er heller ikke forutsatt i søknaden.

Planstatus

Arealet som blir berørt av tiltaket er satt av til arealformålet *Vindkraft* og merket som område T2 i reguleringsplanen for "Valsneset" vedtatt i 2009. I planbestemmelsene punkt 20 er det konkret vedtatt bestemmelser knyttet til arealformålet, det vises i sin helhet til disse. Tiltaket kan ikke godkjennes uten planendring eller dispensasjon fra arealformålet, dispensasjon er omsøkt. Rådmannen legger til grunn at de bærende hensyn bak arealformålet er å sikre at arealet kan benyttes til vindkraftproduksjon.

Plan- og bygningsloven

Det er ikke vedtatt byggegrense mot sjø i reguleringsplanen eller i kommuneplanens arealdel, tiltaket kan ikke godkjennes uten planendring eller dispensasjon fra byggeforbudet i pbl. § 1-8, dispensasjon er omsøkt. Hensynene bak dette byggeforbudet er blant annet hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser, jf. bestemmelsens første ledd.

Dispensasjon

Ingen har krav på dispensasjon. Om dispensasjon skal gis hører inn under kommunens frie skjønn, forutsatt at vilkårene i plan- og bygningsloven (heretter pbl.) § 19-2 er oppfylt. Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak den bestemmelse det søkes dispensasjon fra, eller plan- og bygningslovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt om dispensasjon gis. Dispensasjon må også ha klart større fordeler enn ulemper etter en samlet vurdering.

Det følger av pbl. § 19-2 tredje ledd at *«[v]ed dispensasjon fra loven og forskriften til loven skal det legges særlig vekt på dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø, (..) og tilgjengelighet.»*

Vurdering:

Nabovarsling

Nabovarsling/høring er gjennomført felles for flere tiltak/konsesjonssøknadene. Vi har etter dette mottatt en merknad fra Fosen naturvernforrening 20.11.2019, se vedlegg nr. 12, og Statsnails vurdering av denne 10.12.2019, se vedlegg nr. 13. Merknaden er gitt til tiltakshavers *søknad* om akvakulturtillatelse for oppdrett, og omfatter diverse utfordringer for driftsmetoder/verneområder/naturtyper/arter. Rådmannen legger til grunn at disse spørsmål vil bli tilstrekkelig avklart av konsesjonsmyndigheten.

Fylkesmannen

Fylkesmannen legger til grunn at det må søkes om utslippstillatelse for anlegget og at vilkårene i tillatelsen blir fulgt. Fylkesmannen har ingen merkander til at det blir gitt dispensasjon for tiltaket.

NVE

Søknaden er oversendt NVE og vi har anmodet om deres vurdering, særlig med tanke på sikkerhet ved iskast fra vindmøllen. De har ikke levert noen vurdering. Vi har etterpurt svar, men de anfører at kapasitetproblemer er en utfordring. De har sendt oss diverse generell informasjon, bla sin veileder om risikovurderinger ved iskast, se vedlegg nr. 15.

Utslipp

Det må leveres *søknad* om utslippstillatelse for anlegget. Rådmannen legger til grunn at det er mulig å få prosjektert et anlegg som kan godkjennes. Utslippstillatelse må være gitt og avløpsanlegget må ha fått ferdigattest/brukstillatelse før anlegget som helhet kan tas i bruk.

Sikkerhet

I søknaden vises det til at risiko for iskast og fallende rotor i ekstemvær er så liten at det ikke er lagt begrensninger på ferdsel og beite i området. Dette er riktig, men denne søknaden omfatter ikke beite eller tilfeldig ferdsel i området, så dette kan ikke være avgjørende. Rådmannen har ikke egen kunnskap om det samlede risikobildet, og søknaden dokumenterer ikke dette. Dette er en mangel ved søknaden, men etter rådmannens vurdering kan denne mangelen mest hensiktsmessig avbøtes på et senere tidspunkt. Det legges til grunn at sikkerheten må prosjekteres av kvalifisert foretak senest ved søknad om tillatelse til tiltak og at prosjekteringen og øvrige oppgaver i tiltaket må belegges med ansvarsrett.

Søknadsplikt

Tiltaket er søknadspliktig jf. pbl. § 20-2. Dersom dispensasjon fra kommunen som planmyndighet blir gitt, og konsesjon fra fylkeskommunen blir innvilget må det leveres en søknad om tillatelse til tiltak, som er dokumentert jf. pbl. § 21-2. Søknaden må vedlegges tillatelse fra Arbeidstilsynet eller avklaring av at tillatelse fra Arbeidstilsynet er unødvendig. Ingen del av tiltaket kan igangsettes før tillatelse til tiltak er gitt.

Naturmangfoldloven § 8-12

Rådmannen har ikke kunnskap om sårbare naturtyper eller arter som kan bli negativt berørt av tiltaket.

Rådmannen har ikke *særlig* kompetanse til å vurdere ulempe ved ansamling av strandsnegl, og legger til grunn at dette også er tema som fylkeskommunen skal vurdere ved behandling av konsesjonssøknaden, der det også er naturlig at driftsmetoder/teknikk blir vurdert for å unngå/begrense skade på naturmangfoldet.

Rådmannen legger til grunn at beslutningsgrunnlaget er tilstrekkelig til at søknad om dispensasjon kan vurderes, og at naturmangfoldet i området ikke er til hinder for omsøkt plassering.

Kulturminner

Anlegget består av enkle konstruksjoner oppå eksisterende terreng.

Dette er et byggeområde for vindmøller som allerede er utbygd. Rådmannen legger til grunn at det ikke er kulturminner på/ved det arealet som blir berørt av anlegget.

Dispensasjonsvurdering

Rådmannen kan ikke se at sneglebassengene eller bruken av dem blir til hinder for vindmølla konkret og arealformålet generelt, forutsatt at bassengene enkelt kan fjernes dersom turbineier får behov for det. En dispensasjon fra arealformålet Vindkraft vil ikke i vesentlig grad settes til side hensynene bak arealformålet.

Dette er en del av industriområdet som er utbygd, og anlegget skal plasseres på/ved opparbeidet grunn i tilknytning til eksisterende vindmølle. Rådmannen kan ikke se at det er gjenværende allmenne interesser her som kan bli vesentlig satt til side om dispensasjon gis.

Det legges til grunn at det er store arealøkonomiske og bedriftsøkonomiske fordeler ved å bruke allerede opparbeidet areal, som ellers ikke er ytterligere utnyttbart til vinkraftformål eller har allmenn interesser for friluftsliv m.v. Da det ikke er avdekkes ulempe av betydning legges det til grunn at dispensasjonene har klart større fordeler enn ulemper etter en samlet vurdering.

Folkehelsevurdering

Sikkerheten er en vesentlig faktor ved dette tiltaket. Dette må jf. drøftelsen over avklares i driftsplan/beskrivelse i forbindelse med tiltakssøknaden.

Vedlegg

- 1 Søknad om dispensasjon
- 2 Intensjonsavtale med grunneier
- 3 Oversiktstegning vindpark
- 4 Forskningsstøtte I
- 5 Forskningsstøtte II
- 6 Rapport om levendelagring
- 7 Rapport om vannstrømmåling
- 8 Rapport om vannstrømmåling
- 9 Konsesjonssøknad
- 10 Konsesjonssøknad II
- 11 Internkontroll
- 12 Fosen naturvernforrening
- 13 Statsnails vurdering av merknad
- 14 Uttalelse - dispensasjon fra reguleringsplan - anlegg for oppdrett av strandsnegler - Bjugn 3/20
- 15 NVEs veileder om risiko ved iskast

Saksprotokoll i Planutvalget - 03.03.2020

Behandling:

Votering

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Ørland kommune ved planutvalget gir dispensasjon arealformålet *Vindkraft* i gjeldende reguleringsplan og forbudet mot tiltak i strandsona jf. pbl. § 1-8 andre ledd som omsøkt.

Senest ved søknad om tillatelse til tiltak må sikkerheten prosjekteres av kvalifisert foretak.

Vedtaket er fattet med hjemmel i plan- og bygningsloven § 19-2 og kommunens delegasjonsreglement.

FOSEN NATURVERNFORENING

Adr. : Ytre Ringvei 32, 7100 Rissa Tlf. : 73851430

- foreningen for et bredt, helhetlig og aktivt naturvern på Fosen-

Vår ref.: R.11.mø6

Deres ref.:

Dato: 19.11.19

BJUGN KOMMUNE
ALF NEBBS GATE 2
7160 BJUGN

Statsnail AS – Søknad om akvakulturtillatelse for oppdrett av kråkeboller og strandsnegl. Merknader.

Statsnail AS søker om tillatelse for oppdrett av 200 tonn kråkeboller pr. år i landbasert anlegg på lokalitet Steinvikbukta med beregnet fôrforbruk på 80 tonn, eventuelt ved bruk av 667 tonn høstet tare (fingertare, stortare). Inntaksvann skal renses, men ikke utløpsvann. Kråkebollene skal høstes i nærområdet og utover mot Agdenes /Hitra eventuelt. De føres puljevis i 10 uker og leveres til det internasjonale markedet.

Statsnail AS søker i tillegg om oppdrett av 50 tonn strandsnegl pr. år på lokalitet Gjemsøyskjæra (Valsneset) med beregnet fôrforbruk på 20 tonn, eventuelt med høstet havsalat, sukkertare og tarmgrønske som fôr. Det er høsting i nærområdet og mot Agdenes/Hitra. Dispensasjon fra kommuneplanen er nødvendig og vi ber om å få tilsendt eventuelt vedtak i denne forbindelse.

Fylkesmannen vedtok i 2017 at det ikke kunne høstes strandsnegl i Grandefjæra naturreservat, men i den påfølgende klagebehandling av Miljødirektoratet ble dette omgjort iom. at høsting av strandsnegl skulle ansees som vanlig fiske - strandsnegl var ikke spesifikt nevnt i verneforskriften. Det var heller ikke søknadspliktig. Miljødirektoratet oppfordret likevel til at bedriften burde søke etter andre områder for plukking. Kråkvågsvaet fuglefredningsområde kunne derimot ikke brukes som høstested på grunn av noe forskjellig bestemmelser i forskriftene.

I det kommende planarbeidet for Kråkvågsvaet – Grandefjæra – Bjugn fjorden marine verneområde må dette forandres slik at det ikke kan tillates høsting av strandsnegl. Forbud må også innføres for andre arter som inngår i produksjonen av strandsnegl og kråkeboller iom. at det her vil bli betydelige uttak i en industriell produksjon der vi ennå bare ser starten. Dette er bl.a. tarmgrønske, havsalat, sukkertare, sjøpølse, kongesnegl, strandkrabbe, griselang, teppeskjell og sjøkreps. Det er allerede utviklet moderne høsteteknikker som er langt mer effektive enn det som er beskrevet i søknadene.

Restriksjonene må stå i forhold til verneformålet. Det er ekstremt langgrunt i disse områdene og de utgjør et stort og viktig område for fugl og sjørørret og som myte- og overvintringsområde for en rekke vanlige og uvanlige arter med særlig stor forvaltningsinteresse. Det er nødvendig å bevare de viktige marine verneverdier og naturverdier som landlevende arter er avhengige av. Tarehøsting har foregått i liten grad de senere år, men dette vil forandre seg hvis det skal inngå i produksjonen her. Fylkesmannen har vurdert det slik at tarehøsting burde opphøre på sikt på grunn av betydningen tareskogene har for fiskeyngel, krepsdyr, fugl osv. Dette betyr at fremtidig høsting av naturressursene i verneområdene vanskelig kan godtas, men også høsting i stor stil i andre områder kan være

kontroversielt da det vil påvirke naturmiljøet negativt i større eller mindre grad. Et annet moment er for øvrig om denne produksjonen, med uttak av skjell, kråkeboller og tang mv. for det internasjonale marked, kan defineres som bærekraftig. Rapporter fra lokale fiskere tyder også på at det er mindre kråkeboller enn tidligere.

Inntaksvannet skal renses, men utløpsvannet går urensset ut i fjorden. Dette kan bety problemer for nærliggende akvakulturanlegg Rundklumpen ca. 2 km unna. Det anbefales avstand på 5 km til andre akvakulturanlegg. Naturmangfoldloven §§ 8 – 12 har bestemmelser om bærekraftighet, samfunnsnytte, føre-var-prinsippet, samlet belastning og etter vårt syn vil ikke kravene være oppfylt i dette tilfellet.

I Naturpanelet IPBES sin tilstandsrapport om klodens naturmangfold beskrives det at menneskelig aktivitet har medført omfattende endringer i 75% av miljøet på land, halvparten av alle elver og 40% av det marine miljøet. For oppdrettsnæringen må dette bety at ekspansjon av etableringer må stanses og at en verdensomfattende høsting av fôrråstoff og salg av ferdigprodukter må begrenses for å kunne nå målet om bærekraftig produksjon. Dette betyr videre at for å redde tapet av arts mangfold så må forvaltningen begynne å ta denne vurderingen inn i Naturmangfoldloven. Allerede en million av klodens åtte millioner plante- og dyrearter kan bli utryddet ifølge Naturpanelet. For halvparten er det allerede for sent. Forringelse og ødeleggelse av natur er det miljøproblemet som påvirker flest globalt.

Det er beskrevet en rekke prøver som skal tas av produktene før salg. Tungmetaller, TBT, peristente organiske miljøgifter (POP) og ulike typer radioaktivitet (technesium 99, cesium 137, naturlig forekommende polonium 210) bør bl. a. inngå i undersøkelsene hvis tillatelse mot formodning blir gitt.

Med hilsen
Fosen Naturvernforening

Magnar Østerås

Ketil Ring

Kopi: Fylkesmannen

Statsnail AS
Postboks 2
7159 Bjugn
statsnail@statsnail.com
Org. nr.: 915109012

10/12-2019

Bjugn Kommune
Alf Nebbs gate 2
7160 Bjugn

Vår referanse: Fosen naturvernforening

Deres referanse: 2019/2289

Svar på merknader fra Fosen naturvernforening

Innledning

Statsnail AS har som visjon å høste bærekraftig fra fjæra i Norge. Vi høster for hånd i fridykkerutstyr. Dette er også en effektiv metode for å høste strandsnegl, noe som gjør at vi er i stand til å konkurrere med høsting i Irland og Skottland. Bildet viser hvordan høstingen foregår. Jeg tror vi kan være enige om at høstingen foregår med en svært miljøvennlig metode.

Hver strandsnegl legger 10 000 til 100 000 egg per år, og sneglene blir kjønnsmodne etter 12-18 måneder. Eggene har en pelagisk fase på 4-7 uker før de bunnslår og blir til små snegler. Disse sneglene er også ganske mobile og kan kripe flere kilometer i løp av et år. Reproduksjonspotensialet og spredningspotensialet er derfor enormt. Strandsnegler er herbivorer som holder tang og tare vekst nede. Se referanse [1] til [5].

Statsnail AS sitt totale uttak av strandsnegl er ca 50 tonn per år. Dette er beskjedent sammenlignet med e.g. taskekrabbe hvor uttaket i Frohavet alene er på rundt 800 tonn per år ifølge statistikk fra Råfisklaget.

Statsnail AS høster også kråkeboller ved fridykking. Det er enighet om at kråkeboller er en problemart i Norsk fauna. Vi viser her til vedtak av Fylkesmannen datert 04.04.2018 med referanse 2018/406 hvor Statsnail AS gis dispensasjon av Fylkesmannen til å høste kråkeboller i Kråkvågsvaet.

Svar på merknader

Statsnail AS har søkt om akvakulturtillatelse på kråkeboller og strandsnegl. Her har Fosen naturvernforening kommet med noen merknader. Først vil vi presisere at de fleste av merknadene hører hjemme i en eventuell høringsuttalelse fra Fosen Naturvernforening til verneprosessen for foreslått marint verneområde Kråkvågsvaet – Grandefjæra – Bjugn fjorden. Merknadene er så vidt vi kan se ikke relevant for behandling av Statsnail AS sine akvakultursøknader. Statsnail AS svarer likevel på merknadene her.

- 1) Som Fosen Naturvernforening påpeker er det riktig at Miljødirektoratet fastslo at fiske av strandsnegl er likestilt med annet fiske, og dermed lov i Grandefjæra naturreservat. Vi viser til Miljødirektoratets vedtak datert 28.04.2017 med referanse 2017/2407.
- 2) Statsnail AS registrerer at Fosen Naturvernforening ønsker et forbud mot høsting av bløtdyr, tang, tare og andre arter i foreslått marint verneområde. Statsnail AS observerer ønsket er begrunnet med en bekymring for at Statsnail AS skal drive rovfiske. Statsnail AS vil her å berolige Fosen Naturvernforening. Statsnail AS har som visjon å høste bærekraftig fra fjæra i Norge. Vi driver derfor ikke med rovfiske. Videre er det slik at:
 - a. Statsnail AS søker om tillatelse til å drive oppdrett på strandsnegl fordi vurderer det som vanskelig å øke vår produksjon av strandsnegl ved økt plukking av ville snegl.
 - b. Det overveiende sannsynlig at vi vil basere vår kråkebolleoppdrett på Urchionomics AS sitt kråkebollefôr som er utviklet av Nofima og produseres ved oppdrett av tang i Japan. Vi oppfordrer Fosen Naturvernforening til å gå inn på Urchionomics AS sine hjemmesider og se hva Urchionomics AS gjør for tareskogen. Dere finner også video om Urchionomics AS på youtube dere kan se på.
 - c. Våre backup plan for å skaffe tare til fôr er taredyrking sammen med Seaweed solution AS, alternativt høste i nærheten av Steinvikbukta hvor vi har kartlagt store forekomster av sukkertare. Tareskjæring i Grandefjæra og Kråkvågsvaet for å skaffe kråkebollefôr er neppe særlig aktuelt da grisetangen man finner her ikke er egnet fôr for kråkeboller eller strandsnegl. Årsaken til at vi ikke ønsker at områdene skal stenges fullstendig for høsting av tang er at vi av og til håndplukker mindre mengder av arter som grisetangdokke, havsalat, sukkertare, søl etc. for leveranser til Michelin restaurantene i Trondheim og Paris.
- 3) Jeg håper Fosen naturvernforening tar en kikk på Ramsarkonvensjonen, og da særlig håndboken «Wise use of wetlands». Dette er den internasjonale «bibelen» for verning av våtmarksområde. Her presiseres viktigheten av å høste bærekraftig fra verneområdene slik at vernet har lokal forankring. Med dette som utgangspunkt så er det åpenbart at verneprosessen for Kråkvågsvaet –Grandefjæra – Bjugn fjorden kommet skjevt ut fordi Bjugn og Ørland kommune i fellesskap har erklært at de er imot vernet. Hovedgrunnen til at kommunene er imot vernet er at vernet legger store begrensinger på mulig næringsvirksomhet i kommunene. Dette er et sterkt argument for at det ikke bør legges hindringer i veien for Statsnail AS sin virksomhet, som har betydelig potensiale for verdiskapning i Bjugn og Ørland kommune. Det er plass til både fugl og snegleplukker i havet i nye Ørland kommune, og en så rik resurs som strandsnegl bør høstes selv om resursen noen plasser befinner seg i verneområder.
- 4) Angående kråkeboller, så observerer jeg fortsatt mye kråkeboller rundt Garten, Kråkvågsvaet, Grandefjæra, Nes og Valsneset. I de 5 årene vi har holdt på så har jeg ikke registrert endringer i denne regionen.
- 5) Angående lakseoppdrettsanlegget på Rundklumpen så er anbefalt avstand på 5km mellom lakseoppdrettsanlegg der for å hindre spredning av sykdommer og parasitter mellom

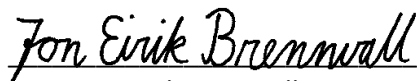
laksemerder. Siden Statsnail AS søke om oppdrett av snegl og kråkeboller, så er ikke spredning av sykdommer og parasitter relevant denne saken.

- 6) Statsnail AS ber om at Fosen Naturvernforening skiller mellom lakseoppdrett, kråkebolleoppdrett og snegleoppdrett. Både kråkeboller og snegler er planteetere. Så lenge laks spiser animalsk protein vil det i de fleste tilfeller være bedre ressursutnyttelse å fore snegl og kråkeboller, en å fore laks. Snegleoppdrett er i en særstilling siden det er svært mulig å dyrke makroalger som sneglene spiser i tankene vi planlegger å sette opp. Snegleoppdrett vil dermed ha mange fellestrekk med å ha dyr på beite. Slik Statsnail AS ser det vil snegleoppdrett og kråkebolle oppdrett bidra til å bremse reduksjonen av klodens 8 millioner arter ved å gi bærekraftig mat til klodens 8 milliarder mennesker.
- 7) Analyse av TBT, POP og diverse radioaktive isotoper høres dyrt ut. Vi er ikke kjent med kilder til disse stoffene i nærheten av planlagte oppdrettsanlegg. Det er derfor usannsynlig at man vil påvise signifikante mengder av disse stoffene. Slik Statsnail AS ser det bør det offentlige selv betale for slike prøver, hvis de vurderer det slik at det er behov for å ta dem, da slike prøver ikke er relevante for denne saken.

Statsnail AS takker for innspill fra Fosen Naturvernforening. Vi kommer gjerne på besøk hvis Fosen Naturvernforening ønsker å lære mer om strandsnegl og kråkeboller. Etter å ha høstet 195 tonn med strandsnegl siste 5 år og gjennomført 2 forskningsprosjekter på Strandsnegl sammen med Sintef Ocean tror jeg vi er blant de ledende vitenskapelige eksperter på strandsnegl i Norge.

Ha en fin dag.

Vennlig hilsen

Jon Eirik Brennvall

Styreforman i Statsnail AS

- 1] Alarm response of the intertidal snail *Littorina littorea* to predation by the crab *Carcinus Maenas*, Robin P. Hadlock, Biol. Bull., 159 p269-279. (October, 1980)
- [2] An Assessment of the Potential for the Sustainable Development of the Edible Periwinkle, *Littorina littorea*, Industry in Ireland, Valerie Cummins, Susan Coughlan, Orla McClean, Niamh Connolly, John Mercer, Gavin Burnell, 2002, 97.IR.MR.012 of the Marine Research Measure
- [3] Environmental Change and the Evolutionary History of the Periwinkle (*Littorina littorea*) in North America, Geerat J. Vermeij, Evolution, Vol. 36, No. 3 (May, 1982), pp. 561-580
- [4] Influence of trematode infections on in situ growth rates of *Littorina littorea*, Kim N. Mouritsen, A. Gorbushin O and K. Thomas Jensen, J. Mar. Biol. Ass. U.K. (1999), 79, p425-430
- [5] Common periwinkle, *Littorina littorea*
<http://www.geog.mcgill.ca/climatechange/ReportsMap/Littorina%20littorea.pdf>